

zaaknummer 2011 T 274

datum 16 januari 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [naam],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr.T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
lid van de Congregatie Zuster van Barmhartigheid (Maastricht).

1. De procedure

Het klaagschrift is bij Meldpunt voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk, rechtsopvolger van het bureau van Hulp en Recht (hierna: Meldpunt), ontvangen op 12 juli 2011.

Op 16 september 2011 is bij het Meldpunt een verweerschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Eindhoven.

Op 24 november 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Tevens zijn verschenen [naam] en [naam].

Klaagster is bijgestaan door mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven.

Aangeklaagde werd bijgestaan door zuster [naam], generaal overste van de Zusters van Barmhartigheid en haar juridisch adviseur mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

2. De klacht

2.1. Klaagster heeft in de periode van circa 1967 tot circa 1968 in kindertehuis [naam] te [plaats] verbleven. Vrijwel elke ochtend kwam aangeklaagde met haar hand aan het blote geslachtsdeel van klagster voelen of zij die nacht in bed had geplast. Indien dit het geval was werd klagster soms tot bloedens toe in haar blote geslachtsdeel geknepen. Tevens meldt klagster dat zij is mishandeld. Zo werd eten in haar mond gepropt met behulp van een vork terwijl dit zo hardhandig gebeurde dat klagster verwondingen in haar mond en/of keel opliep. Ook werd klagster op het hoofd geslagen met een sleutelbos en/of een houten hanger

en werd zij met lucifershoutjes in haar gehooringsgangen geprikt. Zij is verder met enige regelmaat opgesloten op de koude en/of donkere badkamer/zolder.

2.2. Klaagster heeft nooit over de gebeurtenissen kunnen praten. Zij heeft als gevolg van de gebeurtenissen gedurende haar leven verschillende depressies gehad en angstklachten ondervonden die haar dagelijkse leven beheersten.

2.3. Klaagster wenst erkenning van wat haar is aangedaan en maatregelen tegen de aangeklaagde en tegen degenen die verantwoordelijk waren voor zover deze nu nog posities binnen de Orde bekleden. Daarnaast wenst klaagster een financiële tegemoetkoming voor het aangedane leed.

3. Het verweer

Aangeklaagde werkte in ieder geval vanaf oktober 1963 tot half oktober 1967 in kindertehuis [naam] te [plaats]. Na voltooiing van haar studie werkte aangeklaagde vanaf september 1969 tot 1 februari 1971 weer in [kindertehuis]. Ter zitting heeft aangeklaagde bevestigd dat zij de persoon op de foto is die het meest links staat. Aangeklaagde droeg de naam zuster [naam] maar werd ook wel (ter zitting onweersproken) [naam] genoemd. Aangeklaagde ontkent elke vorm van mishandeling en ontkent tevens klaagster het blote geslachtdeel van klaagster betast te hebben om te controleren of zij in bed had geplast. Ook het knijpen in het blote geslachtsdeel wordt ontkend. Aangeklaagde voert aan dat als deze handelingen zouden hebben plaats gevonden, dit niet valt onder de definitie van een seksuele gedraging omdat de intentie hiertoe ontbreekt. De generaal overste van de Zusters van Barmhartigheid, zuster [naam], heeft nooit mededelingen ontvangen over aangeklaagde van mishandeling en/of seksueel misbruik. De klacht dient primair niet-ontvankelijk te worden verklaard subsidiair dient de Klachtencommissie zich onbevoegd te verklaren meer subsidiair dient de klacht ongegrond te worden verklaard.

4. De beoordeling

4.1. Klaagster kan niet in haar klacht worden ontvangen voorzover deze louter fysiek geweld betreft. De Procedure bij klachten van seksueel misbruik ziet slechts op seksueel misbruik. Louter lichamelijk geweld valt daar niet onder (artikel 2.1 Procedure). De Klachtencommissie zal klaagster niet-ontvankelijk verklaren in haar klacht voor zover deze lichamelijk geweld betreft.

4.2. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik. Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.3. De Klachtencommissie dient in de eerste plaats de vraag te beantwoorden of het betasten van en het knijpen in klaagsters (blote) geslachtdeel, als door klaagster gesteld, is aan te merken als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1. van de Procedure. Zij beantwoordt deze vraag positief. Zijdens aangeklaagde is weliswaar aangevoerd dat –zouden voornoemde handelingen al hebben plaatsgevonden (hetgeen nadrukkelijk wordt ontkend)- een seksueel motief zou hebben ontbroken, waardoor de handelingen niet als seksueel misbruik kunnen worden aangemerkt.

De klachtencommissie deelt deze opvatting niet. Naar het oordeel van de Klachtencommissie is de eventuele intentie van aangeklaagde niet bepalend voor het al dan niet aanmerken van handelingen als seksueel misbruik, maar de beleving van klaagster, voor zover deze beleving goede grond vindt in de aard van de gewraakte handelingen: zulks is hier het geval.

4.4. Naast de klacht van klaagster bevindt zich in het dossier een schriftelijke verklaring van de broer van klaagster, [naam] van 14 oktober 2011. Hij verklaart eensluidend. [Naam] heeft in dezelfde periode als klaagster in het kindertehuis [naam] te [plaats] verbleven. Hij verklaart dat aangeklaagde elke ochtend controleerde of hij in zijn bed had geplast. Hiertoe ging aangeklaagde met haar hand in zijn onderbroek en betastte daarbij zijn blote geslachtsdeel waarbij zij met enige regelmaat in zijn geslachtsdeel kneep. Ook bij andere kinderen hoorde hij geluiden van pijn als aangeklaagde bij hen aan het bed stond.

4.5. Ter zitting van de Klachtencommissie heeft klaagster aangegeven dat zij per e-mail contact heeft gehad met [naam] en zij heeft aangegeven soortgelijke ervaringen te hebben gehad met aangeklaagde. Deze e-mail zou nog worden nagezonden aan de Klachtencommissie. Tot op heden heeft de Klachtencommissie dit bericht niet ontvangen.

4.6. Mede gelet op de verklaring van [naam] die de verklaring van klaagster volledig ondersteunt, acht de Klachtencommissie het aannemelijk dat het seksuele misbruik, zoals gesteld, heeft plaatsgevonden.

4.7. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas circa 9 a 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor haar een persoon aan wiens zorg zij was toevertrouwd.

4.8. Over het verzoek van klaagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Zusters van Barmhartigheid (Maastricht) de klacht alleen niet-ontvankelijk te verklaren voor zover het louter lichamelijk geweld betreft. Voor het overige adviseert de Klachtencommissie de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 16 januari 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. Th. M. Bronzwaer en prof. dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. S. Westerdijk, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie Zusters van Barmhartigheid Maastricht en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste van de Congregatie Zusters van Barmhartigheid Maastricht binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste van de Congregatie Zusters van Barmhartigheid Maastricht daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste/de Bisschop.